

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

JĘZYK POLSKI

KLASA V

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
	UCZEŃ			
Rozdział I Bratnie dusze				
Marian Kowalski, <i>Rozrabiaki z osiedla</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zdarzeniach wymienia postacie występujące w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuł fragmentowi powieści podaje definicję bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najistotniejsze zdarzenie prezentuje główną bohaterkę opisuje reakcje bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wybór najważniejszego zdarzenia opisuje trudności związane z adaptacją bohaterki w nowym środowisku stosuje ze zrozumieniem słowo <i>emigrant</i>
Czasownik – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy zna pojęcia <i>liczba, czas, osoba, rodzaj czasownika</i> wie, że czasownik występuje w formie osobowej i nieosobowej zna zasady pisowni <i>nie z</i> czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika wskazuje w tekście i tworzy czasowniki w różnych czasach odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje odróżnia czasowniki w formie osobowej i nieosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia czynności od stanów przekształca formę osobową czasownika na bezokolicznik i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu stosuje zasady pisowni <i>nie z</i> czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników
Kartka z dziennika – rady	<ul style="list-style-type: none"> podaje najważniejsze informacje na temat głównego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wyczerpujące informacje na temat głównego 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa emocje bohatera objaśnia znaczenie

dla piszących; Joanna Olech, <i>Dynastia</i> <i>Miziołków</i> (fragment)	bohatera <ul style="list-style-type: none"> wymyśla tytuły zapisków w dzienniku zna sposób odczytywania dat czyta rady dla piszących dziennik przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje kartkę z dziennika 	bohatera <ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie daty czyta poprawnie daty redaguje kartkę z dziennika, korzystając z rad w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia zdarzenia, stosując odpowiednie słownictwo wyszukuje w tekście informacje redaguje poprawną kompozycyjnie i stylistycznie kartkę z dziennika, używając różnorodnych środków językowych 	związków wyrazowych <ul style="list-style-type: none"> odróżnia w tekście informacje od opinii redaguje poprawną językowo i stylistycznie kartkę z dziennika zawierającą oprócz opisu zdarzeń również opinie i przemyślenia
Trudne formy czasu przeszłego	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch typu <i>iść</i> w czasie przeszłym i stara się je stosować dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch typu <i>iść</i> w czasie przeszłym zna zasady pisowni <i>-źć, -ść, -qć</i> w zakończeniach bezokolicznika i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch typu <i>iść</i> w czasie przeszłym stosuje zasady pisowni <i>-źć, -ść, -qć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika uzupełnia wybrane frazeologizmy czasownikami w bezokoliczniku 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa czasowników oznaczających ruch typu <i>iść</i> w czasie przeszłym korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika
Czasowniki dokonane i niedokonane	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>czasowniki dokonane i niedokonane</i> wie, o jakich czynnościach oraz stanach informują czasowniki dokonane i niedokonane wie, że czasowniki dokonane mają formy tylko dwóch czasów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane wie, że czasowniki niedokonane występują w czasie przyszłym tylko w formie złożonej, a czasowniki dokonane tylko w formie prostej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki dokonane i niedokonane poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w wypowiedziach
Katarzyna Majgier, <i>Przebój na pięć</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> omawia treść fragmentu powieści wymienia bohaterów zna pojęcia <i>postać</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje główną bohaterkę określa cechy różnych bohaterów odróżnia w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa problemy poruszone w utworze wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje emocjonalny charakter wypowiedzi bohaterki czyta wypowiedzi

	<i>pierwszoplanowa</i> oraz <i>postać drugoplanowa</i>	literackim postacią pierwszoplanową od drugoplanowej	charakterze konkursowym <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcia <i>postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i> 	bohaterów, oddając głosowo charakterystyczne cechy każdej postaci <ul style="list-style-type: none"> • używa pojęć <i>postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i>, omawiając świat przedstawiony utworu
Strona czynna i bierna czasowników	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>strona czynna</i> i <i>strona bierna</i> czasownika • wie, że są czasowniki, które nie mają strony biernej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej • zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy stronę czynną i bierną czasowników • odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich • poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi
Przysłówek w związkach wyrazowych	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na jakie pytania odpowiada przysłówek • rozpoznaje przysłówek wśród innych części mowy • wie, że przysłówki najczęściej łączą się z czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od przymiotników • rozpoznaje przysłówki utworzone od innych części mowy • rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • używa związków przysłówka z przymiotnikiem i przysłówkiem dla określenia natężenia cech • zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Ałbena Grabowska-Grzyb, <i>Julek i Maja w labiryncie</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst • zna pojęcie <i>świat wirtualny</i> • określa, kto opowiada o zdarzeniach • zna pojęcie <i>narrator trzecioosobowy</i> • czyta informacje na temat systemu PEGI 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje bohaterów tekstu na podstawie krótkich informacji • używa ze zrozumieniem pojęcia <i>świat wirtualny</i> • przytacza fragmenty tekstu ujawniające narratora • opowiada o preferowanych przez siebie formach spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje dotyczące głównego bohatera • wskazuje różnice pomiędzy światem realnym i wirtualnym we fragmencie powieści • określa formę czasowników używanych przez narratora • wyraża opinię na temat korzystania z komputera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice w funkcjonowaniu bohatera w świecie realnym i wirtualnym • analizuje wiedzę narratora o świecie przedstawionym • formułuje rady na temat właściwego korzystania z komputera
Pisownia wyrazów z <i>rz</i> i <i>ż</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> w zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz</i> i <i>ż</i> w 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> w

	zawartych w ćwiczeniach <ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	zapisu wyrazów z <i>rz</i> i <i>ż</i>	zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Powtórzenie o rzeczowniku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy zna pojęcie <i>liczby i rodzaju rzeczownika</i> zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować czyta informacje na temat rzeczowników żywotnych i nieżywotnych oraz osobowych i nieosobowych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje rzeczownika odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych stosuje zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne i nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe i nieosobowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia różne kategorie rzeczowników własnych od pospolitych zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne rozpoznaje rzeczowniki osobowe i nieosobowe 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika
Opis postaci literackiej – rady dla piszących; Barbara Kosmowska, <i>Buba</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat bohaterki wypowiada się na temat wyglądu głównej bohaterki czyta rady dla opisujących wygląd postaci zna kompozycję opisu postaci przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje opis postaci 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problemy rodzinne głównej bohaterki opisuje elementy wyglądu postaci, korzystając z podanego zestawu określeń określa styl ubierania się postaci redaguje opis wyglądu postaci, korzystając z rad w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postać z różnych punktów widzenia objaśnia znaczenie frazeologizmów używa poprawnie i celowo wyrazów bliskoznacznych i określeń wartościujących redaguje opis postaci, stosując różnorodne środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> podaje określenia synonimiczne precyzujące znaczenie epitetów opisuje wygląd postaci za pomocą podanych porównań używa frazeologizmów w opisie postaci redaguje rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis wyglądu postaci
Przypadki rzeczownika	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przypadki rzeczownika</i> odmienia rzeczowniki przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> zna pytania, na które odpowiadają przypadki rzeczownika tworzy poprawne formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w swoich wypowiedziach poprawne formy przypadków rzeczownika objaśnia przyczyny zmiany form rzeczownika w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych objaśnia znaczenie pojęcia <i>deklinacja</i>

			<ul style="list-style-type: none"> określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane czasowniki lub przyimki 	
Olga Masiuk, <i>Tydzień Konstancji</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>bohater tytułowy</i> omawia krótko wybrany fragment powieści określa, kto opowiada o zdarzeniach zna pojęcie <i>narrator pierwszoosobowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje informacje dotyczące bohaterów tekstu objaśnia pojęcie <i>narrator pierwszoosobowy</i> objaśnia znaczenie słowa <i>empatia</i> wypowiada się na temat nastroju bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje bohaterów tekstu, używa pojęcia <i>bohater tytułowy</i> określa wiedzę narratora o świecie przedstawionym cytuje odpowiednie fragmenty utworu analizuje zachowanie postaci 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problem kalectwa bohaterki określa sposób wypowiedzania się narratora formułuje radę dotyczącą etykiety językowej używa ze zrozumieniem słowa <i>empatia</i>
Pisownia wyrazów z ó i u	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni ó i u korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z ó i u 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Roksana Jędrzejewska-Wróbel, <i>Kosmita</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wygląd bohatera czyta informacje na temat zaburzeń autystycznych porównuje fragmenty tekstów zapisanych różną czcionką 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zachowaniu i zwyczajach dziecka autystycznego analizuje pytania dotyczące tekstu podaje większość informacji na temat świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje uczucia i nastroje bohaterki tekstu opowiada o reakcjach ludzi na nietypowe zachowania dziecka; używa ze zrozumieniem zwrotu <i>mieć mieszane uczucia</i> podaje wszystkie informacje na temat świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa uczucia i opowiada o marzeniach dziecka autystycznego wyjaśnia różnice między narratorem pierwszoosobowym i narratorem trzecioosobowym
Tadeusz Śliwiak, <i>Świat dzieci</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta z uwagą wiersz zna pojęcie <i>interpretacja</i> odczytuje fragmenty tekstu, uwzględniając różne znaki interpunkcyjne zna pojęcie <i>wiersz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada własnymi słowami o sytuacji przedstawionej w wierszu odczytuje tekst zgodnie z zaproponowaną przez siebie interpunkcją 	<ul style="list-style-type: none"> określa wymowę utworu porównuje różne interpretacje tekstu przypomina pojęcia <i>wiersz stroficzny, ciągły, rymowany, bezrymowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst wiersza analizuje wpływ znaków interpunkcyjnych na sens wypowiedzi poetyckiej omawia budowę tekstu (wiersz ciągły, brak rymów)

		<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wiersz wolny</i> 		
Temat i końcówka rzeczownika	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>temat i końcówka</i> rzeczownika stara się wyodrębnić temat i końcówki rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia temat i końcówki rzeczownika wie, od czego zależy końcówka odmienianego rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia poprawnie temat i końcówki rzeczowników proponowanych w ćwiczeniach wykorzystuje wiedzę o tym, że te same końcówki mogą wystąpić w różnych przypadkach rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat końcówek rzeczownika do poprawnego zapisu wyrazów
Oboczności w temacie rzeczownika	<ul style="list-style-type: none"> wie, że podczas odmiany przez przypadki następują wymiany głosek w temacie zna pojęcie <i>oboczności</i> wskazuje niektóre oboczności w tematach rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje oboczności w tematach rzeczowników zna pojęcie <i>tematy oboczne</i> wykorzystuje wiedzę o wymianie <i>rz : r, ó : o, ch : sz</i> w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i zapisuje różne tematy oboczne rzeczownika rozpoznaje wymianę <i>e : ø</i> oraz <i>ø : e</i> w tematach obocznych wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek <i>q : ę</i> w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów
Edmund Niziurski, <i>Sposób na Alcybiadesa</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły kilku wyodrębnionym częściom tekstu zna pojęcie <i>charakterystyka</i> czyta informacje na temat bohatera zna pojęcie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły wszystkim wyodrębnionym częściom tekstu wyszukuje w tekście i przytacza informacje na temat bohatera objaśnia na podstawie tekstu i przypisu znaczenie wyrażenia <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły fragmentom tekstu, stosując wypowiedzenia bez czasowników objaśnia określenia charakteryzujące bohatera stosuje w wypowiedzi wyrażenie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zdarzenia w formie notatki graficznej opisuje bohatera wypowiada się na temat komizmu w tekście redaguje hasło słownikowe <i>pięta achillesowa</i>
Plan szczegółowy – rady dla piszących; Iwona Czarkowska, <i>Duchy ze</i>	<ul style="list-style-type: none"> dobiera tytuły do wydzielonych części tekstu przy niewielkim wsparciu nauczyciela skraca i przekształca zdania zapisuje w porządku 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje zdarzenia zgodnie z ich chronologią samodzielnie skraca i przekształca zdania porządkuje treści szczegółowe dotyczące dwóch 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat bohaterów zdarzeń skraca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu zapisuje w porządku chronologicznym treści 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje miejsca zdarzeń przekształca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu tworzy poprawny językowo, jednolity stylistycznie plan szczegółowy

<i>Wzgórza Rabowników</i> (fragment)	chronologicznych treści szczegółowe dotyczące jednego z wybranych zdarzeń <ul style="list-style-type: none"> • czyta rady dla piszących plan szczegółowy 	różnych zdarzeń i zapisuje je w porządku chronologicznym	dotyczące dwóch różnych zdarzeń <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje plan szczegółowy w formie wypowiedzeń bez czasownika 	
Małgorzata Musierowicz, <i>Dziecko piątku</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • określa miejsce zdarzeń i wymienia bohaterów • czyta informacje na temat różnych rodzajów lalek teatralnych • czyta informacje na temat języka i znaków teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje na temat spektaklu przygotowanego przez głównego bohatera • wymienia elementy składające się na teatrzyk lalkowy • wymienia większość znaków teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje na temat sztuki wystawianej przez bohatera • rozpoznaje funkcje pełnione przez bohatera w teatrze • wymienia wszystkie znaki teatru i rozumie ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje reakcje publiczności na przedstawienie • ocenia, w której roli bohater czuł się najlepiej • omawia znaki teatru w odniesieniu do przedstawienia opisanego w tekście powieści
Pisownia wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Rozdział II Mali i wielcy w historii				
Antonina Domańska, <i>Historia żółtej cizemki</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce zdarzenia • zna pojęcie <i>archaizm</i> i podaje jego przykład z tekstu • zna pojęcie <i>bohater historyczny</i> i podaje przykład takiego bohatera z tekstu • ogląda uważnie zdjęcie ołtarza z bazyliki Mariackiej, czyta informacje na temat dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza fragmenty tekstu dotyczące czasu i miejsca zdarzeń • podaje kilka przykładów archaizmów z tekstu • odróżnia postacie fikcyjne od historycznych i podaje przykłady takich bohaterów z tekstu • wymienia niektóre elementy ołtarza z bazyliki Mariackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • selekcionuje informacje • wypisuje archaizmy z tekstu • sporządza katalog postaci fikcyjnych i historycznych z utworu, korzystając z tekstu i przypisów • określa temat dzieła, przedstawia wrażenia odbiorcze 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru najistotniejszych informacji z tekstu • określa funkcję archaizmów w tekście • opisuje bohatera oraz jego pracę, używając przenośni oraz innych środków stylistycznych • porównuje wrażenia odbiorcze współczesne z opisanymi w powieści
Przymyki i wyrażenia	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>przymek</i> • zna pojęcie <i>wyrażenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przymek wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przymyki proste i złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnych wyrażeń przymikowych dla określenia

przyimkowe	<p><i>przyimkowe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje niektóre przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe wie, że przyimek jest nieodmienną i niesamodzielną częścią mowy zna pojęcia <i>przyimki proste</i> i <i>przyimki złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy przyimki złożone wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika 	<p>relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności</p> <ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych form przypadków rzeczowników w wyrażeniach przyimkowych poprawnie zapisuje przyimki złożone
Maria Krüger, <i>Złota korona</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem tekst opowiadania oraz informacje na temat insurekcji kościuszkowskiej zna pojęcie <i>wydarzenie historyczne</i> zna pojęcie <i>utwór historyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście opowiadania informacje na temat insurekcji określa insurekcję kościuszkowską jako wydarzenie historyczne wymienia postacie historyczne z opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje źródła (m.in. historyczne) wiedzy na temat XVIII wieku wyszukuje zdarzenia fikcyjne w opowiadaniu i zestawia je z wydarzeniami historycznymi opowiada o realiach czasów opisanych w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o czasach insurekcji, wchodząc w rolę nauczyciela historii omawia historyczny charakter utworu <i>Złota korona</i> nazywa i opisuje emocje bohaterów
Związek rzeczownika z przymiotnikiem	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy zna pojęcie liczby i rodzaju rzeczownika oraz przymiotnika wie, że przymiotnik jest najczęściej określeniem rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> określa liczbę i rodzaj przymiotnika wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do rzeczownika, który określa stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe poprawnie zapisuje cząstkę <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem poprawnie zapisuje końcówki <i>ą</i> i <i>ę</i> w zakończeniach przymiotników i rzeczowników
Opowiadanie z elementami opisu – rady dla piszących; Wanda Chotomska, <i>Pomnik Kopernika</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst wiersza oraz informacje o Mikołaju Koperniku układa zdarzenia w porządku chronologicznym wyszukuje na mapie miejsca zdarzeń i czyta informacje o postaciach z warszawskich pomników czyta rady dla piszących 	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu łączy zdarzenia w związki przyczynowo-skutkowe według podanego schematu sporządza plan zdarzeń opisuje miejsce zdarzeń redaguje krótkie opowiadanie z elementami opisu, korzystając z rad 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy osoby mówiącej w wierszu przekształca tekst opowieści dla zdynamiczowania akcji opisuje wybrane elementy świata przedstawionego, stosując różnorodne środki językowe redaguje rozbudowane opowiadanie z elementami 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postać, wchodząc w rolę przewodnika wyjaśnia wpływ środków językowych na narrację tworzy opowieść o jednej z przygód bohatera wiersza redaguje rozbudowane, poprawne językowo, stylistycznie i kompozycyjnie opowiadanie z elementami

	opowiadanie z elementami opisu <ul style="list-style-type: none"> • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze opowiadanie z elementami opisu 	zamieszczonych w podręczniku	opisu	opisu
Odmiana przymiotnika	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że przymiotnik odmienia się przez przypadki liczby i rodzaje • rozpoznaje liczbę i rodzaj przymiotnika • odmienia przymiotniki przez przypadki według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia przymiotniki przez liczby, rodzaje i przypadki • tworzy związki frazeologiczne z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w swoich wypowiedziach poprawne formy przypadków przymiotnika • tworzy poprawne formy rodzajowe w liczbie mnogiej przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o odmianie przymiotników w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne przymiotników
Tadeusz Biernacki, Andrzej Hałaciński, <i>My, Pierwsza Brygada</i> ; Leon Łuskino, <i>Piechota</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta teksty pieśni, korzysta z przypisów • ogląda reprodukcje obrazów i czyta informacje o Legionach Polskich • zna pojęcia <i>liryka patriotyczna</i> oraz <i>pieśń</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto wypowiada się w pieśni • wskazuje wyrażenia mówiące o godności i poświęceniu żołnierzy • wyszukuje w tekście refren, powtórzenia, rymy, określa liczbę wersów i sylab 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obrazy poetyckie • wypowiada się na temat wartości cenionych przez bohaterów pieśni • omawia czynniki wpływające na melodyjność tekstów pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w formie wskazówek informacje na temat obrazów poetyckich • hierarchizuje wartości odnoszące się do postawy żołnierzy • używa ze zrozumieniem terminów <i>liryka patriotyczna</i> oraz <i>pieśń</i> w odniesieniu do utworów <i>My, Pierwsza Brygada</i> i <i>Piechota</i>
Pisownia wyrazów wielką i małą literą	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Agnieszka Holland, <i>Korczak</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów tekstu • wyszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje na temat bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o bohaterze z różnych punktów widzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje miejsce • interpretuje wypowiedzi

(fragment)	informacje na temat miejsc zdarzeń <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>scenariusz filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia, jak zbudowany jest scenariusz filmowy używa w swojej wypowiedzi słowa <i>kursywa</i> zna wybrane myśli Janusza Korczaka dotyczące dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> wybiera fragmenty tekstu możliwe do zarejestrowania w jednym ujęciu filmowym ocenia myśl zawartą w sentencji, odwołując się do własnych doświadczeń 	bohaterów <ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęć <i>ujęcie</i>, <i>scena</i>, <i>scenariusz filmowy</i>
Liczebnik i jego znaczenia	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>liczebnik</i> wie, na jakie pytania odpowiada liczebnik rozpoznaje niektóre liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że liczebnik jest najczęściej określeniem rzeczownika rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o tym, że liczebnik dostosowuje swoją formę do określanego rzeczownika posługuje się związkami frazeologicznymi zawierającymi liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych odróżnia liczebniki od rzeczowników odliczebnikowych
Roksana Jędrzejewska-Wróbel, <i>Halicz</i> ; Józef „Ziutek” Szczepański, <i>Pałacyk Michła</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem teksty oraz informacje o Powstaniu Warszawskim zna pojęcie <i>konspiracja</i> wyjaśnia, kim był Józef „Ziutek” Szczepański czyta informacje o Krystynie Krahelskiej pisze ogłoszenie informujące o koncercie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących głównego bohatera wspomnień wypowiada się na temat walk powstańczych opowiada o kolejnych zdarzeniach z komiksu pisze notatkę o Poczcie Harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> określa odbiorcę wypowiedzi poetyckiej omawia okoliczności zdarzeń, przedstawia tytułową postać używa ze zrozumieniem słowa <i>konspiracja</i> opisuje pomnik Małego Powstańca 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje pytania dotyczące działań i przeżyć bohatera wyraża opinię na temat zdarzeń przedstawionych w tekście określa intencje wypowiedzi określa rolę piosenek patriotycznych podczas powstania dzieli się wrażeniami na temat wirtualnego muzeum
Mariusz Zaruski, <i>Na bezdrożach tatrzańskich</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje na mapie miejsca wydarzeń przedstawionych w tekście porządkuje większość wydarzeń zgodnie z chronologią zna pojęcie <i>punkt kulminacyjny</i> czyta informacje na temat 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje narratora w tekście porządkuje zdarzenia zgodnie z chronologią objaśnia pojęcie <i>punkt kulminacyjny</i> opisuje godło TOPR-u 	<ul style="list-style-type: none"> określa wiedzę narratora o świecie przedstawionym określa cechy charakteru bohaterów tekstu określa motywy działań ratowników górskich wyjaśnia znaczenie nazwy Rycerze Błękitnego Krzyża 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że tekst ma charakter wspomnieniowy czyta fragment prezentujący przełomowy moment opowieści, oddając głosem napięcie, które mu towarzyszy wyjaśnia rolę autora tekstu w rozwoju ratownictwa tatrzańskiego

	TOPR-u			
Liczebniki główne i porządkowe	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>liczebniki główne</i> zna pojęcie <i>liczebniki porządkowe</i> wie, co określają liczebniki główne i porządkowe odróżnia cyfry arabskie od rzymskich 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że liczebniki główne i porządkowe odmieniają się przez przypadki i rodzaje odróżnia liczebniki główne od porządkowych odmienia liczebniki przez przypadki według wzoru zna zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa w opisie liczebników głównych i porządkowych zapisuje poprawnie liczebniki główne i porządkowe cyframi arabskimi i rzymskimi
Kazimierz Wierzyński, <i>Skok o tycze</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie wiersz i określa jego temat zna pojęcie <i>bohater wiersza</i> zna pojęcie <i>wykrzyknienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę tekstu przytacza epitety i porównania dotyczące bohatera wiersza wyszukuje w wierszu fragmenty oddające emocje osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji przedstawionej w wierszu przytacza przenośnię dotyczącą bohatera tekstu czyta fragmenty wiersza, oddając głosem natężenie uczuć i przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim może być podmiot liryczny opisuje bohatera wiersza określa funkcję wykrzyknień w kontekście treści wiersza
Gratulacje – rady dla piszących; Janusz Pindera, <i>Życie pokaże</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst prasowy podaje informacje na temat osiągnięć bohaterki tekstu prasowego zna pojęcie <i>artykuł prasowy</i> czyta rady dla składających gratulacje przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje tekst gratulacji 	<ul style="list-style-type: none"> wynotowuje informacje z tekstu określa czynniki decydujące o sukcesie sportsmenki przytacza tytuł artykułu i śródtytuły porównuje artykuł prasowy i powieść według wybranych kryteriów redaguje tekst gratulacji, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście najistotniejsze informacje prezentuje bohaterkę tekstu objaśnia i komentuje tytuł artykułu porównuje artykuł prasowy i tekst literacki wyszukuje informacje o sportowcach, którzy odnieśli ostatnio sukcesy i pisze gratulacje 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych wyraża opinię na temat postawy bohaterki określa funkcję śródtytułów w artykule prasowym redaguje poprawny językowo i stylistycznie tekst gratulacji
Pisownia przyimków i wyrażen	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe w zestawie

przyimkowych	przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych <ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego 	wyrażeń przyimkowych	przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Stefan Majchrowski, <i>Pan Sienkiewicz</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst opowieści, a także informacje o Henryku Sienkiewiczu oraz Nagrodzie Nobla wyjaśnia, w jakiej dziedzinie Henryk Sienkiewicz otrzymał Nagrodę Nobla zna pojęcie <i>encyklopedia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących bohatera tekstu wyszukuje w notatce encyklopedycznej różne typy informacji wyszukuje w encyklopedii nazwiska innych polskich laureatów Nagrody Nobla 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście różne formy wypowiedzi wskazuje w notatce encyklopedycznej różne typy informacji wymienia polskich laureatów Nagrody Nobla 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst przemowy Henryka Sienkiewicza redaguje napis na tablicę pamiątkową poświęconą laureatowi Nagrody Nobla
Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami i liczebnikami korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Rozdział III Herosi mitów i legend				
Nikos i Ares Chadzinikolau, <i>Ilustrowana księga mitów greckich</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>mitologia</i> wymienia kilku bogów greckich przedstawionych w tekście i wyjaśnia, czym się opiekowali używa we właściwym kontekście wybranego słowa pochodzącego z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje kolejne etapy tworzenia mitów i opowieści z nimi związanych wymienia większość bogów greckich przedstawionych w tekście i wyjaśnia, czym się opiekowali objaśnia znaczenia wybranych słów zaczerpniętych z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia etapy tworzenia mitów i opowieści z nimi związanych rozpoznaje atrybuty przypisane różnym bogom greckim objaśnia rodowód bogów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję opowieści o bogach i herosach w kulturze starożytnej Grecji rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących wybranych bogów
Powtórzenie o	<ul style="list-style-type: none"> wie, co to jest 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wypowiedzenia 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje równoważniki 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie różne

wypowiedzeniach	wypowiedzenie <ul style="list-style-type: none"> wie, w jakim celu są używane wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące wie, czym różni się zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> stosuje wypowiedzenia wykrzyknikowe dla podkreślenia ekspresji wypowiedzi odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	zdań <ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zdania i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu stosuje konsekwentnie wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zapisie planu zdarzeń 	typy wypowiedzeń odpowiednio od sytuacji komunikacyjnej <ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie łacińskich sentencji, korzystając z różnych źródeł
Wanda Markowska, <i>Prometeusz</i>	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje zdarzenia z tekstu do ilustracji przycina fragment tekstu na wskazany temat podaje kilka określeń charakteryzujących głównego bohatera czyta definicje słów <i>altruizm</i> i <i>prometejski</i> czyta informacje na temat mitu o czterech wiekach ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje ilustracje zgodnie z chronologią zdarzeń mitu opisuje bohatera za pomocą różnorodnych określeń wyraża opinię na temat wartości darów tytana charakteryzuje krótko każdy z czterech wieków ludzkości przedstawionych w greckim micie 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o życiu ludzi stworzonych przez Prometeusza wymienia czyny tytana potwierdzające główne cechy jego osobowości wskazuje określenia synonimiczne w podanym zestawie wyrazów wyjaśnia znaczenia wyrazu <i>prometejski</i>, odwołując się do tekstu mitu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje, jak zmieniło się życie ludzi za sprawą tytana zestawia kontekst biblijny i mityczny dotyczący historii stworzenia człowieka formułuje wypowiedź na temat współczesnych dobroczyńców ludzkości wyjaśnia funkcję mitu o Prometeuszu
Podmiot i orzeczenie	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu orzeczenie rozpoznaje w zdaniu podmiot zna pojęcie <i>związek główny w zdaniu</i> wie, że funkcję podmiotu w zdaniu pełni najczęściej rzeczownik w mianowniku wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia związek główny w zdaniu i zna jego funkcję wyodrębnia związki poboczne i zna ich funkcje wie, z czego się składa grupa podmiotu i grupa orzeczenia w zdaniu zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia i rzeczownika w roli podmiotu w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wyodrębnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu rozpoznaje podmiot gramatyczny w zdaniu rozpoznaje podmiot szeregowy i podmiot towarzyszący w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne związki wyrazowe w wypowiedzeniach świadomie rozwija zdania, rozbudowując grupę podmiotu lub orzeczenia funkcjonalnie i poprawnie używa podmiotu gramatycznego, szeregowego lub towarzyszącego w zdaniu funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia typu czasownikowego oraz orzeczenia z wyrazami typu

		<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>orzeczenie czasownikowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu wie, że funkcję orzeczenia mogą pełnić wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem 	<i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu
Gerard Moncomble, <i>O tym, jak Demeter straciła swoją ukochaną córkę i przemieniła ziemię w pustynię</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> określa adresata opowieści opowiada o sytuacji wymagającej podjęcia decyzji odczytuje fragmenty mówiące o uczuciach Demeter zna pojęcie <i>uosobienie (personifikacja)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje imiona wymienionych w micie bogów w formie notatki graficznej podaje możliwe rozwiązania sytuacji wymagającej podjęcia decyzji krótko opisuje pejzaże przedstawione na ilustracjach objaśnia pojęcie <i>uosobienie (personifikacja)</i>, odwołując się do przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza szczegółowy plan zdarzeń opowieści przedstawia pozytywne i negatywne skutki różnych rozwiązań sytuacji dopasowuje reprodukcje do wybranych części mitu wskazuje podobieństwa i różnice bohaterów mitycznych 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje zdarzenia, wchodząc w rolę jednej z postaci określa skutki podjętych decyzji, omawia uczucia Demeter, używając słów i wyrażeń synonimicznych wyjaśnia funkcję mitu o Demeter i Korze
Przydawka	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przydawka</i> wie, na jakie pytania najczęściej odpowiada przydawka rozpoznaje w zdaniu niektóre przydawki 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>przydawka</i>, określając jej funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki i zna ich funkcje składniowe przekształca przydawki w formie wyrażenia przyimkowego w przydawki wyrażone przymiotnikiem i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami funkcjonalnie używa przydawek różnego typu
Jan Parandowski, <i>Syzyf</i>	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsca zdarzeń z mitu i określa, które są realistyczne, a które fantastyczne wyjaśnia, za co został ukarany Syzyf wie, jaką funkcję spełniały 	<ul style="list-style-type: none"> układa szczegółowy plan zdarzeń jednej z głównych części mitu opisuje sposób ukarania Syzyfa objaśnia funkcje mitów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> układa szczegółowy plan zdarzeń mitu wyraża opinię na temat oceny kary dla Syzyfa omawia przesłanie mitu korynckiego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wyobrażenia starożytnych Greków dotyczące życia i śmierci zapisuje przesłanie mitu w formie rad

	<p>mito greckie</p>			
<p>Zawiadomienie – rady dla piszących; Grzegorz Kasdepke, <i>Złoto i uszy króla Midasa</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst zna pojęcie <i>wątek</i> wyodrębnia informacje w tekście zawiadomienia czyta rady dla piszących zawiadomienie przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje tekst zawiadomienia 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje plan zdarzeń mitu i określa w nim rolę bohaterów redaguje tekst zawiadomienia, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje bohaterów mitu na podstawie peryfrazy skraca wypowiedzi, zastępując treści szczegółowe bardziej ogólnymi wyjaśnia w formie notatki graficznej różnicę między zawiadomieniem i ogłoszeniem 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>wątek</i> w odniesieniu do zdarzeń z mitu o Midasie rozpoznaje nadawców i odbiorców zawiadomień redaguje zawiadomienie charakteryzujące się zwięzłością i poprawnością formy
<p>Dopełnienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>dopełnienie</i> wie na jakie pytania odpowiada dopełnienie rozpoznaje w zdaniu niektóre dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>dopełnienie</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy jest wyrażone dopełnienie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu dopełnienia i zna ich funkcje składniowe określa formę gramatyczną rzeczowników pełniących funkcję dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami funkcjonalnie stosuje dopełnienia w tworzeniu konstrukcji zdaniowych
<p>Pamiętnik – rady dla piszących; Jan Parandowski, <i>Podróże Odyseusza</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst o podróży Odyseusza oraz informacje o wojnie trojańskiej określa czas zdarzeń zna związki wyrazowe <i>syreni śpiew</i> oraz <i>znajdować się pomiędzy Scyllą i Charybdą</i> czyta rady dla piszących pamiętnik przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje tekst kartki z pamiętnika 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca, o których mowa w tekście nadaje tytuły przygodom Odyseusza stosuje w opisie syren epitety i porównania używa pojęcia <i>wspomnienia</i> w odniesieniu do relacji pamiętnikarskiej redaguje tekst kartki z pamiętnika, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o miejscach zdarzeń, używając określeń o przenośnym charakterze ocenia przygody we wskazanych kategoriach opowiada o wybranym zdarzeniu z różnych punktów widzenia redaguje kartkę z pamiętnika zawierającą elementy opisu oraz komentarze 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o obyczajach w kraju Feaków rozpoznaje bohaterów na podstawie ich wypowiedzi wspomina wybrane zdarzenie, wchodząc w rolę bohatera zdarzeń wyodrębnia w tekście związki wyrazowe wskazujące na różnicę między czasem zdarzeń i czasem opowiadania redaguje poprawną językową i stylistycznie kartkę z pamiętnika
<p>Okoliczniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>okolicznik</i> wie na jakie pytania odpowiada okolicznik zna trzy typy okoliczników: 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>okolicznik</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, na jakie pytania 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki odróżnia okolicznik czasu, miejsca i sposobu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki wyrażone różnymi częściami mowy tworzy poprawne związki

	<p>czasu, miejsca i sposobu</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu niektóre okoliczniki 	<p>odpowiadają okoliczniki różnych typów</p>		<p>wyrazowe z okolicznikami</p> <ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w swoich wypowiedziach
<p>Analiza zdania pojedynczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje związki wyrazowe w zdaniu buduje zdania z podanych związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot</i>, <i>orzeczenie</i>, <i>przydawka</i>, <i>okolicznik</i>, <i>dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej
<p>Cecylia Niewiadomska, <i>Piast</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce zdarzeń zapisuje plan ramowy opowieści zna pojęcie <i>podanie</i> opowiada o obrzędzie postrzyżyn przycza z tekstu przysłowie dotyczące gościnności 	<ul style="list-style-type: none"> przycza fragment utworu informujący o czasie i miejscu zdarzeń wyodrębnia i oznacza zdarzenie nieprawdopodobne objaśnia pojęcie <i>podanie</i> redaguje życzenia z okazji postrzyżyn 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wyczerpujące informacje o bohaterach tekstu wymienia wartości cenione przez Polan tworzy scenariusz audycji telewizyjnej na temat obrzędu opisanego w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje informacje o bohaterach w formie notatki graficznej wyodrębnia różnice między elementami świata przedstawionego baśni i podania tworzy wypowiedź o charakterze perswazyjnym, dobierając odpowiednie argumenty określa funkcję pieśni w utworze
<p>Powtórzenie pisowni z <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, <i>nie</i> oraz wielką i małą literą</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, z cząstką <i>nie</i> pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, cząstki <i>nie</i>, wielkiej i małej litery korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, z cząstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, z cząstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, z cząstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach

	ortograficznego			
Hanna Zdzitowiecka, <i>Bursztynowa korona</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst zna pojęcie <i>klechda</i> opowiada o zdarzeniu przedstawionym w utworze czyta opis encyklopedyczny rośliny zapisuje wskazane nazwy własne i rzeczowniki pospolite 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na większość pytań testu dotyczącego świata przedstawionego utworu opisuje miejsce zdarzeń wyraża opinię na temat winy bohatera przypomina zasady dotyczące pisowni nazw własnych i rzeczowników pospolitych 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na wszystkie pytania testu przycząca epitetów i porównania dotyczące bohaterki poprawnie zapisuje jednakowo brzmiące nazwy własne oraz rzeczowniki pospolite 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski na temat zachowania głównego bohatera na podstawie przesłanek zawartych w tekście określa motywy działania bohaterów wskazuje różnice między notatką encyklopedyczną a tekstem klechdy
Zdanie pojedyncze i złożone	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia podmiot i orzeczenie w zdaniu wie, czym różni się zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania pojedynczego nierozwiniętego zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze</i> i <i>zdanie złożone</i> wyodrębnia zdania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte rozpoznaje określenia podmiotu i orzeczenia objaśnia budowę zdania złożonego zna pojęcie <i>zdania składowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte – odpowiednio do przyjętego celu odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie rozwija zdanie w celu wzbogacenia odpowiedzi poprawnie wyznacza granice zdań pojedynczych i złożonych w swoich wypowiedzeniach oddziela przecinkami zdania składowe w zdaniu złożonym
Mariusz Wollny, <i>Tropem smoka. Bajeczny przewodnik po magicznym Krakowie dla dzieci i młodzieży</i> (fragment); Barbara Suchy, <i>Promują i brudzą Kraków. Jest sposób na gołębie?</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie legendę oraz artykuł prasowy opisuje postać fantastyczną zna pojęcie <i>legenda</i> czyta informacje na temat czasopism i gazet 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat legendy wskazuje motywy baśniowe objaśnia pojęcie <i>legenda</i> wymienia poznane wcześniej elementy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zdarzeniach, wchodząc w rolę przewodnika opowiada o postaci historycznej z tekstu wymienia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze zna zadania różnych osób pracujących nad czasopismem omawia zagadnienia przedstawione w artykule prasowym z różnych perspektyw 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście motywy zaczerpnięte z baśni wskazuje źródła historyczne mogące zawierać informacje o postaci historycznej wskazuje i omawia elementy komizmu w utworze wskazuje lid i określa jego funkcję w utworze prasowym używa ze zrozumieniem pojęć <i>aprobata</i> i <i>dezaprobata</i>
Słowniki języka	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcje słownika 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta, odpowiednio do

<p>polskiego i wyrazów obcych</p>	<p>ortograficznego w celu poprawnego zapisu wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów obcych 	<p>wyrazów bliskoznacznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna funkcję słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych • korzysta ze słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych 	<p>wyrazów bliskoznacznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia budowę haseł w słowniku języka polskiego i słowniku wyrazów obcych • uogólnia w formie notatki graficznej wiedzę na temat słowników 	<p>potrzeb, z różnych typów słowników</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaczenie skrótów stosowanych w słowniku języka polskiego • tworzy poprawne związki wyrazowe z użyciem wyrazów obcego pochodzenia
<p>Artur Oppman, <i>Złota kaczka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca zdarzeń, niektóre wskazuje na mapie • zna pojęcie <i>akcja</i> • prezentuje głównego bohatera • zna pojęcie <i>sentencja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca zdarzeń legendy • objaśnia pojęcie <i>akcja</i> na przykładzie legendy o złotej kaczce • formułuje pytania adresowane do bohatera • wyszukuje w tekście wypowiedź o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wydzielonym częściom tekstu • analizuje związki przyczynowo – skutkowe w legendzie • wyszukuje w tekście kolokwializmy • przedstawia opinię na temat wartości w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o najbardziej emocjonujących zdarzeniach • uzasadnia, że opowieść o złotej kaczce jest legendą • określa wpływ języka (kolokwializmy) na charakterystykę postaci • ocenia i określa postawę bohaterów
<p>Zdania złożone współrzędnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdanie złożone • zna pojęcie <i>zdanie współrzędnie złożone</i> • wie, że istnieją różne typy zdań współrzędnie złożonych, zna niektóre z nich 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>zdania współrzędnie złożone</i> na przykładach • zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe • zna najczęściej używane spójniki w poszczególnych typach zdań współrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia treści przekazywane przez zdania współrzędnie złożone różnego typu • określa typy zdań złożonych współrzędnie • przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współrzędnie złożonych, używając wykresów • stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współrzędnie złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie złożone różnego typu • bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współrzędnie złożonych różnego typu
<p>Adam Mickiewicz, <i>Pani</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst legendy oraz informacje na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje legendę o panu Twardowskim z treścią wiersza, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia tytuł wiersza • nadaje jednorodny językowo 	<ul style="list-style-type: none"> • określa fantastyczny i realistyczny charakter zdarzeń

<i>Twardowska</i>	<p>Twardowskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów utworu wyodrębnia kwestie wypowiedziane przez poszczególnych bohaterów zna pojęcie <i>cudzysłów</i> zna funkcję przypisów 	<p>wskazuje podobieństwa i różnice</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje postacie pierwszoplanowe dopasowuje emotikony do ilustracji określa na podstawie przypisów znaczenie większości wyrazów w diagramie 	<p>tytuły ilustracjom obok tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje nastrój zdarzeń i emocje bohaterów określa funkcję cudzysłówów w tekście wiersza określa na podstawie przypisów znaczenie wszystkich wyrazów w diagramie 	<p>przedstawionych na ilustracjach</p> <ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia w tekście wyrazy wpływające na nastrój tajemniczości czyta tekst z podziałem na role, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój i emocje bohaterów wskazuje i omawia elementy komizmu w utworze dopasowuje łacińskie wyrażenia do polskich odpowiedników
Rozdział IV Bawiący się słowami				
Jan Sztudynger, <i>Fraszki</i> (wybór)	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie teksty fraszek Jana Sztudyngera zna pojęcie <i>fraszka</i> opisuje wyobrażenie muzy 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fraszek objaśnia pojęcie <i>fraszka</i> zna pojęcie <i>apostrofa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa charakter fraszek objaśnia, czym jest poezja i poezjowanie rozpoznaje adresata wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje różnice stylistyczne dotyczące języka poetyckiego i naukowego określa intencje wypowiedzi podmiotu lirycznego wskazuje analogie między tekstami fraszek a ich ilustracją
Wyrazy podstawowe i pochodne	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wyrazów pokrewnych rozpoznaje wyrazy należące do tej samej rodziny zna mechanizmy powstawania wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje znaczenie pojęć <i>rodzina wyrazów</i> oraz <i>wyrazy pokrewne</i> wie, że różne formy gramatyczne tego samego słowa nie są wyrazami pokrewnymi zna terminy <i>wyraz podstawowy</i> i <i>wyraz pochodny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy rodziny wyrazów objaśnia terminy <i>wyraz podstawowy</i> i <i>wyraz pochodny</i> zna funkcje formantów tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne rodzaje formantów rozpoznaje wyrazy podstawowe, od których utworzono wyrazy pochodne
Maciej Wojtyszko, <i>Saga Rodu Klaptunów</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst wyszukuje informacje z tekstu na temat głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsce zdarzeń opowiada o marzeniach głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje głównego bohatera objaśnia, na czym polega potęga słowa 	<ul style="list-style-type: none"> przycacza argumenty wskazujące na obrazowanie fantastyczne w utworze omawia zachowania postaci

			<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat poezji 	fantastycznych <ul style="list-style-type: none"> • zestawia wartość poetyckiego wyobrażenia oraz jego dosłownej ilustracji
Powtórzenie wiadomości o głoskach	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolejne litery alfabetu • zna różnicę między głoską a literą 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce • zna dwuznaki stosowane w polskim piśmie • odróżnia samogłoski od spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia wpływ pojedynczych głosek na zmiany znaczenia wyrazów
Wanda Chotomska, <i>Duch poety</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów utworu • opisuje miejsca zdarzeń • zna pojęcia <i>tekst główny</i> oraz <i>tekst poboczny</i> • czyta tekst z podziałem na role • zna pojęcie <i>skecz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan zdarzeń • zna różnice w sposobie zapisu tekstu głównego i pobocznego • stosuje się do wskazówek z didaskaliów podczas głośnego czytania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wygląd bohaterów, używając różnych środków stylistycznych • wskazuje tekst główny i poboczny w utworze • wskazuje elementy komizmu w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje bohaterów • analizuje sposób kreowania świata przedstawionego w utworze dramatycznym • omawia funkcje didaskaliów
Neologizmy	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>neologizm</i> • objaśnia znaczenia wybranych neologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia mechanizm powstawania neologizmów • zna pojęcie <i>neologizm artystyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny tworzenia neologizmów w języku • objaśnia pojęcie <i>neologizm artystyczny</i> • objaśnia znaczenia większości podanych neologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję neologizmów artystycznych • analizuje nowe znaczenia wyrazów wcześniej istniejących w języku
Julian Tuwim, <i>Słowocowe hybrydy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst wiersza • zna pojęcia <i>neologizm</i> oraz <i>neologizm artystyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje neologizmy artystyczne w wierszu • wyjaśnia sposób utworzenia wybranego neologizmu artystycznego z wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoją reakcję na obecność neologizmów artystycznych w tekście • analizuje budowę słowotwórczą neologizmów artystycznych z wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje tytuł utworu • tworzy definicje słów – neologizmów artystycznych
Spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>głoski dźwięczne</i> i <i>głoski bezdźwięczne</i> • podaje przykłady głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że wszystkie samogłoski są dźwięczne • wymienia kilka par głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pary głosek różniących się dźwięcznością • wymienia spółgłoski 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głoski

	dźwięcznych i bezdźwięcznych	różniących się dźwięcznością <ul style="list-style-type: none"> • wie, w jakich okolicznościach głoski dźwięczne mogą być wymawiane bezdźwięcznie 	nieposiadające odpowiedników bezdźwięcznych <ul style="list-style-type: none"> • wie, w jakich okolicznościach głoski bezdźwięczne mogą być wymawiane dźwięcznie 	dźwięcznej
Jan Twardowski, <i>Klasówka z religii</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>wyraży dźwiękonaśladowcze</i> • wyjaśnia pochodzenie dźwięków wymienionych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>wyraży dźwiękonaśladowcze</i> • określa adresata wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>onomatopeja</i> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje ze zrozumieniem pojęcie <i>onomatopeja</i> • określa funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w wierszu
Oznaczanie głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oznacza głoski dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Archaizmy	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>archaizm</i> • rozpoznaje niektóre archaizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>archaizm</i> • objaśnia znaczenie wybranych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje archaizmów • objaśnia znaczenie większości podanych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję archaizmów w literaturze
Spółgłoski miękkie i twarde	<ul style="list-style-type: none"> • zna różne funkcje litery <i>i</i> • zna pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> • zna sposoby oznaczania miękkości spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia na przykładach różne funkcje litery <i>i</i> • objaśnia pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> • odróżnia spółgłoski twarde od miękkich 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>znaki diakrytyczne</i> • wskazuje różnice w wymowie spółgłosek twardych i miękkich • stosuje zasady dotyczące zapisu spółgłosek miękkich i zmiękczonej 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze zrozumieniem pojęcia <i>znaki diakrytyczne</i> • zapisuje poprawnie spółgłoski miękkie i zmiękczone
Józef Ratajczak, <i>Cień</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady rymujących się wyrazów z wiersza • wie, że istnieją różne typy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję pojęcia <i>rym</i> • zna pojęcia <i>rymy męskie</i> oraz <i>rymy żeńskie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienie w wierszu • odróżnia rymy żeńskie od męskich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje współbrzmienia identyczne i podobne w parach rymujących się wyrazów • określa funkcję rymów w

	rymów		<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>rymy dokładne</i> oraz <i>rymy niedokładne</i> 	wierszu <ul style="list-style-type: none"> tworzy różne typy rymów
Oznaczenie spółgłosek miękkich	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Sylaba i dzielenie wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> wie, że ośrodkiem sylaby jest samogłoska dzieli wyrazy na sylaby czyta informacje na temat zasad przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy o podanej liczbie sylab zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii wskazuje różne miejsca podziału w wyrazach wielosylabowych 	<ul style="list-style-type: none"> przenosi wyrazy do następnej linii, dzieląc je poprawnie na sylaby używa terminu <i>zgłoska</i> wymiennie z terminem <i>sylaba</i>
Stanisław Młodożeniec, <i>Kulawa droga</i>	<ul style="list-style-type: none"> określa bohaterkę wiersza za pomocą epitetów podaje liczbę zwrotek w wierszu oraz wersów w zwrotkach zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia obrazy poetyckie w wierszu podaje liczbę sylab w poszczególnych wersach wskazuje związek między rytmem a muzycznością utworu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w warstwie brzmieniowej tekstu podaje przykłady rymów i określa ich typy wskazuje powtórzenia leksykalne i składniowe w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje pozawerbalne środki wyrazu do ukazania zmian nastroju w wierszu określa funkcję rymów w wierszu analizuje różne elementy warstwy rytmicznej wiersza
Opis krajobrazu – rady dla piszących; Zbigniew Nienacki, <i>Uroczysko</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> nazywa różne elementy krajobrazu zna kompozycję opisu miejsca przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje opis krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie określeń opisujących różne elementy krajobrazu używa słów podkreślających przestrzenność opisu redaguje prosty opis krajobrazu, korzystając z rad dla opisujących krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie określeń wartościujących redaguje opis krajobrazu, używając różnorodnych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa elementy krajobrazu za pomocą środków poetyckiego obrazowania redaguje rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis krajobrazu
Pisownia końcówek <i>-i</i> , <i>-ii</i> , -	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące pisowni końcówek - 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni końcówek <i>-i</i>, <i>-ii</i>, <i>-ji</i> w zestawie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje końcówki <i>-i</i>, <i>-ii</i>, <i>-ji</i> w zestawie

<i>ji</i>	pisowni końcówek <i>-i, -ii, -ji</i> • korzysta ze słownika ortograficznego	<i>i, -ii, -ji</i> , stara się je stosować	ortogramów zawartych w ćwiczeniach	ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Frazeologizmy	• zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> • objaśnia znaczenie wybranych frazeologizmów	• odróżnia dosłowne i niedosłowne użycie związków wyrazowych • objaśnia pojęcie <i>związek frazeologiczny</i>	• objaśnia znaczenie większości podanych frazeologizmów • używa różnych związków frazeologicznych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych	• używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • tworzy wypowiedzenia wyjaśniające znaczenie frazeologizmów
Pisownia końcówek <i>-ę, -em, -q, -om</i>	• wyszukuje wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> • korzysta ze słownika ortograficznego	• stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady dotyczące pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> , stara się je stosować	• zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • stosuje zasady pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • poprawnie zapisuje końcówki <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
Rozdział V Mali i wielcy podróżnicy				
Juliusz Verne <i>W 80 dni dookoła świata</i> (fragment)	• zna pojęcie <i>postacie epizodyczne</i> • opisuje okoliczności zdarzenia	• wymienia postacie epizodyczne • rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących tekstu • ocenia decyzję bohatera	• podaje informacje o bohaterach drugoplanowych • wyszukuje na mapie miejsca zdarzeń i podaje informacje na ich temat	• prezentuje głównego bohatera powieści, używa ze zrozumieniem słów <i>perfekcjonista, stoicki spokój</i> • wyjaśnia przyczyny kłopotów bohatera
Instrukcja – rady dla piszących; Daniel Defoe, <i>Robinson Crusoe</i> (fragment)	• porządkuje zdarzenia zgodnie z chronologią • czyta rady dla piszących instrukcję • przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje instrukcję	• porównuje wskazówki oraz rady zapisane w różnych formach (werbalnej i graficznej) • redaguje prostą instrukcję, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	• przekształca w tekstach formy osobowe czasowników na bezokoliczniki i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu • redaguje instrukcję, stosując precyzyjne wskazówki oraz jednorodną formę czasowników	• skraca wypowiedzi odpowiednio do przyjętego celu • redaguje poprawną językowo i stylistycznie instrukcję o przejrzystym układzie graficznym

Szarłota Paweł <i>Złoto Alaski</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem komiks • opowiada o przygodach bohaterów komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w komiksie wypowiedzi bohaterów oraz narratora • wskazuje i opisuje bohaterów fantastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób oznaczono w komiksie myśli i emocje bohaterów • ustala przyczyny działania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposób oznaczenia zmian czasu akcji w komiksie • objaśnia pojęcie <i>czarny charakter</i>, odwołując się do przykładów z tekstu
Łukasz Wierzbicki, <i>Afryka Kazika</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza z tekstu informacje na temat głównego bohatera i intencji jego działań • tworzy plan zdarzeń na podstawie podanych elementów • zna pojęcie <i>powieść podróżnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów za pomocą podanych określeń • relacjonuje przygodę bohatera • objaśnia pojęcie <i>powieść podróżnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różne postacie z tekstu, wchodząc w rolę tytułowego bohatera • komentuje zdarzenia • rozważa słuszność twierdzenia <i>podróże kształcą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat bohaterów i uzasadnia swoje zdanie • wskazuje elementy egzotyki w kulturze afrykańskiego plemienia
Sprawozdanie – rady dla piszących; Magdalena Nitkiewicz, Paweł Opaska, <i>Przez świat na rowerach w dwa lata</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst • redaguje plan zdarzeń dotyczący przebiegu uroczystości • czyta rady dla piszących sprawozdanie • przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na podstawowe pytania dotyczące podróży bohaterów • opisuje wrażenia uczestników wycieczki • opisuje miejsca • redaguje sprawozdanie, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje mapę podróży bohaterów • przedstawia opinię na temat miejsca zdarzeń • opowiada o miejscach, wchodząc w rolę przewodnika • redaguje poprawne kompozycyjnie i stylistycznie sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, kto relacjonuje zdarzenia przedstawione w tekście • rozpoznaje elementy oceny wśród wypowiedzi o charakterze informacyjnym • wyciąga wnioski na podstawie wypowiedzi bohatera • redaguje poprawne językowo sprawozdanie zawierające oceny, opinie lub wnioski autora
Zasady użycia znaków interpunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzi • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzi • zna wybrane zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym

Adam Bahdaj, <i>Podróż za jeden uśmiech</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst • zna pojęcie <i>narrator</i> • objaśnia motywy działania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza informacje o bohaterach • odróżnia narratora pierwszoosobowego od trzecioosobowego • wymienia kilka cech bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, co łączy bohaterów • zna pojęcia <i>narrator obiektywny</i> i <i>narrator subiektywny</i> • ocenia sposób narracji • zestawia kontrastowe cechy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcia <i>narrator obiektywny</i> i <i>narrator subiektywny</i> • ocenia wpływ kontrastowego zestawienia postaci na możliwości rozwoju akcji • podaje argumenty z tekstu
Czesław Miłosz, <i>Wyprawa do lasu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie wiersz • nazywa wrażenia czytelnicze • wskazuje epitety w wierszu • zna pojęcie <i>nastrój wiersza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno fragmenty wiersza • opisuje sytuację z wiersza • wskazuje porównanie • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację z wiersza • wymienia środki poetyckie użyte do opisu słońca • przedstawia własnymi słowami obraz poetycki 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • objaśnia znaczenie metafor • analizuje wpływ różnych środków poetyckich na nastrój wiersza

KRYTERIA OGÓLNE

Sprawności	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
	UCZEŃ			
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój i emocje bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści
	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie wszystkich wypowiedzi nauczyciela i uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy
	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat oraz kategorie dotyczące podstawowych elementów świata przedstawionego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa istotne informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wydobywa z tekstu wiele informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu

<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: <i>autor, narrator, czytelnik, słuchacz, nadawca, odbiorca wypowiedzi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia autora od narratora oraz nadawcę od odbiorcy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz) oraz nadawca – odbiorca wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję nadawcy i odbiorcy w odniesieniu do różnego typu wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje tekst literacki oraz tekst informacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia tekst literacki od informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy tekstów literackich i informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, gratulacje, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcję) 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia formy gatunkowe wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych
<ul style="list-style-type: none"> porządkuje informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia informacje ważne od drugorzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> hierarchizuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ porządkowania informacji na proces zapamiętywania
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście treści wyrażone pośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio
<ul style="list-style-type: none"> rozumie treść pytań, poleceń oraz prostych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie dosłowne i niektóre przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów przenośnych w wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>prawda i fałsz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa prawdziwość informacji dotyczącej tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia przesłanki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski z tekstu
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia w tekście części kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> określa relacje między częściami składowymi wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje części składowych wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna budowę słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych słowników
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje hasła w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> zna budowę hasła encyklopedycznego 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z informacji zawartych w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z różnych źródeł informacji
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: <i>przydawka, dopełnienie, okolicznik sposobu, okolicznik czasu,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje podmiot gramatyczny, szeregowy, towarzyszący oraz orzeczenie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w

		<i>okolicznik miejsca</i>	czasownikowe i orzeczenie wyrażone wyrazami typu <i>można, warto z bezokolicznikiem</i>	zdaniu
	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze i zdanie złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje równoważnik zdania, określa typy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję zdań współrzędnie złożonych różnego typu
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki oraz niektóre liczebniki i przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście liczebniki oraz przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście formy liczb, rodzajów gramatycznych, czasów odmiennych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia czasowniki w formie osobowej i nieosobowej oraz niektóre czasowniki dokonane i niedokonane 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe oraz formy przypadków rzeczownika i przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu
	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje proste znaki, w tym emotikony 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> nazywa reakcje czytelnice 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego 	<ul style="list-style-type: none"> określa sytuację bohatera literackiego i filmowego 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje sytuację bohatera
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat postaci literackiej, wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swój pogląd na temat bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci
	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia dzieło literackie od innych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne teksty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia prozę od poezji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki artystycznego wyrazu

				charakterystyczne dla różnych tekstów kultury
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej 	
<ul style="list-style-type: none"> wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat fantastyki w mitach i legendach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni 	
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: <i>epitet, porównanie, przenośnia</i> (w tym <i>uosobienie i ożywienie</i>), <i>wyraz dźwiękonaśladowczy, neologizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście niektóre epitety, porównania, przenośnie (w tym <i>uosobienie i ożywienie</i>), wyrazy dźwiękonaśladowcze, neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym <i>uosobienia i ożywienia</i>), wyrazy dźwiękonaśladowcze, neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wiersz wolny, zna pojęcia: <i>rymy męskie i żeńskie</i> oraz <i>dokładne i niedokładne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie pojęć: <i>wiersz ciągły, stroficzny, rymowy, bezrymowy, wolny</i> oraz <i>rymy i rytm</i> podczas analizy wiersza 	
<ul style="list-style-type: none"> posługuje się terminami: <i>lalki, kostium, rekwizyty, dekoracja</i> w kontekście widowiska teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się terminami związanymi z teatrem lalkowym, zna pojęcie <i>znaki teatru</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje znaków teatralnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje znaki teatru i środki wyrazu charakterystyczne dla teatru lalkowego 	
<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami związanymi z filmem: <i>aktor, reżyser, scenariusz filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jak zbudowany jest scenariusz filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się ze zrozumieniem terminem <i>ujęcie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego 	
<ul style="list-style-type: none"> odróżnia film od programu informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy programu telewizyjnego o charakterze konkursowym 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o charakterze konkursowym 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) 	
<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia wydarzenia w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wydarzenia w tekście, używa pojęć <i>wątek i akcja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń 	

	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia opinię na temat bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • określa motywy działania bohatera
	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje opowiadanie, powieść podróżniczą, baśń, legendę, podanie, klechdę, mit, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia mit i legendę od baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję mitów i legend
	<ul style="list-style-type: none"> • odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> • odbiera niektóre teksty kultury na poziomie metaforycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przenośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje proste symbole i alegorie
	<ul style="list-style-type: none"> • używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do legendy i mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przesłania legend i mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu
	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i> w odniesieniu do treści omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury
	<ul style="list-style-type: none"> • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje oficjalną i nieoficjalną sytuację komunikacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia, gratulacje) 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu
	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje logiczne pytania do tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania o zróżnicowanej budowie 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania o charakterze uogólniającym
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje różne typy 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla intencje

	wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, radę, podziękowanie, przeprosiny	wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu	pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności	wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się
	<ul style="list-style-type: none"> redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list, kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zawiadomienie, zaproszenie, życzenia, gratulacje, instrukcję, proste notatki w różnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi
	<ul style="list-style-type: none"> redaguje według podanego wzoru opowiadanie z elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje samodzielnie opowiadanie z elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje rozwinięte, poprawne stylistycznie opowiadanie z elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje poprawne, charakteryzujące się bogactwem językowym, opowiadanie z elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie
	<ul style="list-style-type: none"> wydziała margines i dba o estetykę tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzi zgodne z cechami kompozycyjnymi danej formy 	<ul style="list-style-type: none"> rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach wypowiedzi
	<ul style="list-style-type: none"> sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego i szczegółowego 	<ul style="list-style-type: none"> dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego
	<ul style="list-style-type: none"> śłucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> włącza się do rozmowy w kulturalny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> reaguje na wypowiedzi innych rozmówców 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje własne stanowisko w rozmowie
	<ul style="list-style-type: none"> czytając głośno, uwzględnia kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> czytając głośno, przekazuje intencję tekstu
	<ul style="list-style-type: none"> wygłasza tekst z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> recytuje tekst poetycki 	<ul style="list-style-type: none"> artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji 	<ul style="list-style-type: none"> głosowo interpretuje tekst

<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących 	<ul style="list-style-type: none"> używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe
<ul style="list-style-type: none"> buduje logiczne wypowiedzenia pojedyncze i złożone 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zdania i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie ze świadomością celu
<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie
<ul style="list-style-type: none"> tworzy przysłówki od przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy
<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, przysłówkami i liczebnikami – wielką i małą literą, – q i ę, – i po spółgłoskach, – końcówek -i, -ii, -ji, – końcówek -em, -om, – przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych 	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, przysłówkami i liczebnikami, – wielką i małą literą, – q i ę, – i po spółgłoskach, – końcówek -i, -ii, -ji, – końcówek -em, -om, – przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, przysłówkami i liczebnikami, – wielką i małą literą, – q i ę, – i po spółgłoskach, – końcówek -i, -ii, -ji, – końcówek -em, -om, – przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, przysłówkami i liczebnikami, – wielką i małą literą, – q i ę, – i po spółgłoskach, – końcówek -i, -ii, -ji, – końcówek -em, -om, – przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady 	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać zasad 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich

	dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych	dotyczących oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	wyrazów zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	wyrazach zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
	<ul style="list-style-type: none"> zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń, zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym
	<ul style="list-style-type: none"> operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych, tworzy rodziny wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie i we właściwych kontekstach frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie i we właściwych kontekstach archaizmów i neologizmów

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Podejmuje działalność literacką i kulturalną. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji, wykorzystuje funkcjonalnie nowoczesne technologie informacyjno- komunikacyjne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.